

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮЗУ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Центр тероризму в Ірані

Західнонімецький тижневик „Штерн", який дещо подобає на американську інвестиційну пресу, бо любується у сенсаціях, приніс ревіляцію, що фанатичні іранські противники будівлях зв'язків з Америкою планували схоплення колишнього радника президента Регена у справах Крайової безпеки Роберта Макфарлейна і заступника голови Ради Крайової безпеки підполковника Олівера Норта, коли вони прилетіли були в травні ц.р. до столиці Ірану Теграну для переговорів з деякими поміркованими „аятолами" щодо звільнення схоплених у Лівані американських закладників за ціну доставки зброї Іранові. Змовники, мовляв, в останній хвилині відмовились від своєї угоди, коли дізналися, що в отих переговорах бере участь також син іранського диктатора аятоли Хомейні. Всю цю історію виявив нещодавно якийсь член іранської державної верхівки, який утік на Захід і перебуває тепер у Франції. До Франції утік теж з іранської амбасад у Німеччині перекладач Багід Горджі, один із керівників терористичної акції, центр якої знаходиться в іранській амбасаді в Кельні над Реном.

Ці вірогідні вістка, бо вже під час переслуховування на 25-членній конгресовій комісії у справі засекреченого продажу зброї Іранові Олівер Норт зізнав, що він отримував анонімні телефонічні погрози і звернувся був до поліції з проханням дати охорону його родині, — що поліція алегкохвилює собі. Тоді Норт прийняв невеликі гроші, отримані з продажу зброї Іранові, щоб запровадити алярмову систему у своєму домі. Зрештою він з обуренням відкинув закиди конгресових слідчих, наче би він „заробив" на цій трансакції з Іраном. Уже тепер, у серпні цього року, речники іранського теократичного диктаторського режиму, який ненавидить Америку, називаючи її „країною диявола", загрожували проведенням терористичних акцій проти Америки — чи то проти її закордонних амбасад чи на самій території ЗСА. Фантастичне засліплення іранських володарів доходило до такого ступеня, що вони обвинувачують Америку у стрілянні на вулицях святого для мусульман міста Мекки на території Савдійської Аравії. Тамашна державна поліція стріляла до демонстрантів, які всупереч виразній забороні переводили крикливу протиамериканську демонстрацію. Переведене після цієї сумної події (коло 400 вбитих) слідство виявило, що тільки невелика частина тих іранських паломників була дійсно паломниками, а велика більшість — це члени так званої революційної гвардії, які мусульманську революцію перетворили у свою професію. Американські керівні чинники признали, що вони свідомі можливості нової серії терористичних акцій і що весь американський оборонний апарат поставлений у стан бойової готовності.

Таким чином центр міжнародного тероризму перенісся з Лівії до Ірану. Диктатор Лівії полковник Муаммар-Каддафі так довго керував актами терору проти Америки, як спровокував налет американських бомбардувальників на столицю Лівії Триполі. Хоча після цього Каддафі відгрозився відплатити діями, проте — за твердженням західних закордонних амбасад у Триполі — Каддафі насправді налякався і присів. Іранські володарі рахують на безкарність, бо Іран географічно далекий та збройна сила Ірану більша від лівійської.

Рахунок може виявитися фальшивий. Бо після японського налету на зосереджену у Перл Гарборі американську флоту у 1941 році Америка виповіла Японії і Третьюму Райхові війну і Японія була набагато сильніша від Ірану і географічно куди більш віддалена від Америки, проте Америка зруйнувала японську імперію та викинула японців з усіх окупованих ними земель.

Ніхто не хоче нової війни. І ані президент Реген із своїми радниками, ані тим паче Конгрес не хочуть зудару з Іраном. Іран переводить тепер морські маневри у відповідь на зосередження американської флоту, що хоронить кувейтські танкери в їхній дорозі на Захід. Ціла міжнародна увага звернена тепер на обшир Перської затоки. Великодержавний престиж Америки не дозволяє користися іранським погрозам. Але не виключене, що міжнародний терор, який є притаманною рисою сучасній епосі, може знову дати себе пізнати з утратою людського життя і майна. Але те жалюгідне явище мусить скінчитися, як і мусить скінчитися панування в Ірані релігійних фанатиків, які граються з вогнем.

ЗАНЕЧИЩЕННЯ ПРИРОДИ В УКРАЇНІ

Горбачовська „гласність" все таки дає чимало користей, не зважаючи на все її наказно-партійне підложжя. Так, наприклад, на відтинку охорони природи сьогодні в Україні вже відкрито пишеться про всі великі прогріхи совєтської планової господарки, і то пишеться так, що ще декілька років тому за такі критичні писання можна було отримати по кілька років концтабору. Нагадаймо тільки про те, що кілька років тому та сама совєтська преса довгий час мовчанкою обминала справу катастрофи греблі Стебницького калійного комбінату біля Калуша, коли то занечищення хімікалями води цього озера, розривання греблі звалили доклякші села і поля, дійшли до Дністра і погубили в ньому маси риби.

Сьогодні про справу занечищення природи в Україні багато пишеться, газети б'ють на сполох з приводу катастрофального становища довкілля в Україні. Лише про занечищення самого Дністра появилось в совєтській пресі в Україні чимало статей, з яких виходить, що совєтські губителі природи докладають усіх зусиль, щоб великі території плавнів Дністра і саму ріку перетворити на сморідне багно на лад відомої „регуляції" дніпровських вод ще в довосинні часах, про що тоді в совєтській пресі пи-

салось як про величезні досягнення большевицької техніки. А ось як про це пишеться сьогодні в совєтській пресі в Україні: На сторінках „Радянської України" надрукована стаття Богдана Сушинського „Екологічні трибуни Дністра", з якої доводиться, що через агресивно-бездумні заходи господарників, чи радше безгосподарників, Дністер стає кляквою. Учені, мовляв, зв'язку з цим за голови хапаються на величезній території плавнів почалося так інтенсивне загибання, що незабаром замість велетенського природного фільтру та своєрідного регулятора води, замість унікального розсадника птаства, матимемо сотні гектарів сморідного болота".

Подібні міркування письменника Сушинського можна було зустріти і до появи його статті на сторінках „Радянської України" в статті, з яких виходить, що совєтські губителі природи докладають усіх зусиль, щоб великі території плавнів Дністра і саму ріку перетворити на сморідне багно на лад відомої „регуляції" дніпровських вод ще в довосинні часах, про що тоді в совєтській пресі пи-

совськими морями властивостями: штильними, штормами, які не поступаються морським і руйнують нову берегову лінію затопленим значних площ, ніби їх так мало затоплено на Дністрі... Тобто річка, власне, загине, а на згадку про неї залишаться піски, та її ставатимуть дедалі сумнішими і сумнішими".

Таке пишеться сьогодні про Дністер. Але скільки є сьогодні в Україні таких річок і озер, в яких внаслідок бездумної господарки проходять подібні процеси? Про це також можна дещо довідатися тепер з совєтської преси. Так, наприклад, озеро Сасик, колишній лиман над Чорним морем, стало сьогодні наче б дослідним кріком в експериментах меліораторів. „Літературна Україна" за 7-го травня пише про це так: „Очевидці кажуть, що нині плесо озера нагадує куліш-синьо-зелені водорості з товстою густою морської водорості і рачків на дірявому дні сморідного казана... А на щедро зволоженому полі сіль зародила краще за пшеницю, а лани раптом затігло кіркою, по якій трактори ковають наче по льоду".

Заторкуючи проблеми

довкілля в Україні, „Робітнича газета" за 13 червня минулого року пише: „Кількість прісної води на душу населення в Україні в 19 разів менша, ніж в країні в цілому. Особливо страждають від забруднення малі річки: майже всі вони забруднені промисловими стоками". Та ж „Робітнича газета" пише, що львівський нафтопереробний завод „шороку викидає в атмосферу міста 1.130 тонн вуглецю, понад 70 тонн сірчаного вуглецю, майже 95 тонн двоокису азоту, 464 тонн окису вуглецю, 10 тонн пилу та інших шкідливих речовин". Усі ці дотеперішні заходи усунути зі Львова цей завод не дали успіхів. Бюрократія не поступається. А озеро України такі забруднені, що птахи з висоти, аважуючи їх водичистими, сідають на них, щоб відпочити в перельотах, і більше ніколи не злітають з них, гинуть сотнями. А в південні річки України заводи скидають близько 200,000 тонн самої тільки соли.

Усе це, що пишуть сьогодні совєтські газети в Україні про забруднення природи — лише невелика частина правди. Совєтська ніщівна господарка залишає жахливі сліди в природі України і кінця тому не видно.

(„Українське слово", Париж, ч. 2384 з 2-го серпня 1987).

Роман Барановський

ШКІДЛИВІ ЯВИЩА

Я, але навіть повідомлення про цю справу, звернулася негайно до Української Інформаційної Служби у Вашингтоні і в розмові з директором М. Васильком довідалася, що цією справою займається Білий Дім. На телефонічне звернення до Білого Дому, представник пресового бюро Білого Дому заявив, що запрошенням займається власне Українська Інформаційна Служба.

Виявилось, що на цю подію, крім Митрополита Стефана Сулика, „Провидиця", „Народної Помочі", УККА та деяких гостей, не були запрошені Митрополит Української Православної Церкви, представники інших релігійних віровизнань, УНС, УБС, УАК-Рада, СУА та багато інших наших установ і організацій.

Ми не знаємо, що доложив старші, що Президент згодився виступити в українському храмі для відзначення Тижня Поневолених Націй і проголосив прокламацию з цієї нагоди. Можна тільки догадуватися, що це міг зробити хтось, що

мас поважні зв'язки у Вашингтоні. Найбільш правдоподібно цією особою був колишній голова УККА, амбасадор на Багамах, визначний член Республіканської партії, тепер приватний громадянин проф. Лев Добрянський. Якщо він скривався за сценарієм цієї акції і керував, то можна припускати, що і запрошення розіслані на його доручення. Це, що на цю подію не запрошено Митрополита Мсти слава, першорядка Української Православної Церкви, представників інших віровизнань, євангельсько-баптистських, що під цю пору є найбільшим рухом в Україні, у час коли ми спільно готуємося до відзначення епохальної події 1000-ліття Християнства в Україні, це не тільки жахливий скандал, що не має ніякого виправдання, але шкідлива робота, яку проводить ті, що не визнають ніякої толеранції, але руководяться партійними критеріями.

І таким чином велику справу, якою ми повинні всі радіти, зведено нанівець. Замість перед американськими чинниками показати нашу консолідацію у підготовці до відзначення цього унікального ювілею, продемонстровано „блискуче роз'єднання".

З того можна зробити висновок, що всі дотеперішні розмови на тему створення однієї централі, або принаймні створення тимчасового тіла для узгодження наших виступів назовні, були тільки пустим звуком і марнуванням часу.

наших мистців, та все ж і тут переважає трійка Козаків. Вступаю це до „Марічки", до моїх друзів Лямічки це зі Львова, навіть мешкали ми в одній кам'яниці. Марічка Лямічка, що друкується під прибараним прізвищем „Марічка" не сховала в тайні свого заміру надрукувати і видати свої нарис.

На довгу розмову немає часу, тим більше, що з Володею Палідович-Гриць, у якої мешкаю, домовилися, що до „Марічки" вона по мене приїде з моєю дружиною це дещо докупити, бо на другий день коло 8-ої вечора має зійтися театральна „братія", що відпочиває в Гантері на дружню „побалаку" саме у Володі, а крім цього, телефонічно заповів свої відвідини зі своєю Оленою Стефко Крижанівський.

Подарую собі ширший опис нашої товариської зустрічі, кожна б з них до себе подобна — одні пригадують якісь епізоди з колишніх театральних мандрів, інші читають щось із буднів на рожево, а жінки, як звичайно поміж собою пригадують собі „добрі часи", тобто своїх давніх поклонників-ридаєлів, а всі разом як розспівуються, то їм, як кажуть, немає стриму.

Тепер у моєму розкладі „зайняти" вступити до Людмили Морозової.

У цій хвилині прийшло мені на думку, що дошкульно відчувається брак мистецтва „Українське мистецтво", в якому ми могли б прочитати про поодинокі наших мистців образотворчого, музичного і театального мистецтва. А так не знаємо, що наші мистці творять і де та як проживають чи доживають без контакту із своєю спільнотою, а говориться, що мистецтво эле без своєї землі, по-моєму, що це гірше без своїх людей.

Та заходім до палатки мистецтва Людмили Морозової. Ось і вітаємося з постановою Людмилою і уявляємо собі її рід, особливо мужеську статі, коли вона, як жінка такої компетенції.

Нутро вілли прямо нас заворожує. Де не глянеш всюди картини, та які.

Для неї образотворче мистецтво, головним чином малювання — все, її життя, її світ, тому повністю вона йому присвятилася. Навіть усі вліплення її вілли на вкрітотому дерев'я на горі, це не лиш комфорт для неї самої, але ці всі відокнені побутові умови подумай теж для поклонників її високомистецької творчості, щоб вони, налюбувавшись красою її картин, могли вигідно розсістися на веранді, обгорненої зеленню з видом на гори та послухати розповіді мисткині про Грецію, бож замало знати Грецію з підручників, скажимо, пригадати часи Перікла, коли так буйно там процвітало мистецтво, але коли слухаєш розповіді особи, що там кількома наворотами жила й

„Українське питання"

(Француз про Україну)

Актуальна тепер у світовій пресі горбачовська пропаганда „гласності" розворушила надії багатьох кіл західного світу. Капіталістам — приватним і корпоративним — почали снитися великі бізнеси зі Совєтським Союзом, не тільки шляхом продажу криму, а й методом його продукції. А ліві коло різних соціалістів і комуністів своєю чергою замріяли, що зуміють оживити ліві партії Західної Європи, які, особливо в Італії і Франції, почали не віднини виявляти симптоми старечості — байдужості і розтіч. Справжні стимули горбачовської „реформи" виявив видатний французький політик і журналіст Ален Безансон у своїй статті „Українське питання", поміщений у престижному, паризькому тижневику „Л'Експрес" з 30-го квітня ц.р. Нам не доводилося досі читати українського відгуку на цю статтю ще з-перед трьох місяців, а вона варта того, щоб зазнаючись з нею, з широким осягом її добре зорієнтованого в українських справах автору. Тим більше, що „Л'Експрес" — це один з найбільш почитаних французьких журналів, який можна б порівняти з американським „Таймом".

Що ж пише Безансон? Ось основні його думки: „Реформа", бачена з цього боку Західної Європи, є більше твором уяви ніж річчю дійсною. Горбачов займається двома проблемами більш реальними. Першою є розбродження Європи, а другою втримати в руках периферійні республіки СРСР. Покидаючись на брешневську інерцію, чотирнадцять „сестер-республік", які оточують Росію, вийшли на поле. На Кавказі, в Центральній Азії, на берегах Балтики ці республіки вели стабільні комуністичні партії, які допускали компроміси з локальними інтересами, і навіть національними, жили в злагоді з великими спекулянтами, словом, стали своєрідними регіональними мафіями, зіпсованими до самого шипу костей. Ці райони не вважали себе надто покритими, навпаки, знаходили передішми в ослабленні контролю і загальної корупції. Вони стали відносно куди заможнішими від самої Росії.

З цих республік найважливішою є Україна. Це країна, про яку у Франції говориться куди менше ніж про Польщу, тому що звички французько-російського альянсу наказують її забувати. Однак Україна існує, коли совєтський режим зникне — що може статися одного дня — вона займе назад своє місце в Європі. Її історія є доказом цього.

В часі перших Капетів це була велика християнська держава, яка дала Франції одну королеву. Але вона була майже стерта з лиця землі турко-татарськими навалами. В XVI столітті Україна, яка знову заселилася, перейшла під зверхність польсько-литовської корони. Її панство прийняло польську цивілізацію включно до католицизму. 1596 року проголошено унію з Римом, тобто приєднання частини Української Православної Церкви до римської спільноти, але із збере-

женням свого обряду. Проте підневільні селяни залишилися в більшості при православії і поглядали в бік нерегулярних козаків, що самі походили з їх рядів і які воювали на границях Османської імперії. В половині XVII століття величезне повстання під проводом козаків пуштині Польщу, яка фактично вже не піднялася. Але Україна була ще надто слабка, щоб стати незалежною, вона мала до вибору стати васалом Стамбулу або Москви. Справу виграв тут цар.

Для України це була катастрофа. На протязі однієї генерації вона пізнала, що це є московські методи. Вона втратила всю автономію, політичну, релігійну, культурну, Унія була жорстоко переслідувана. Проте, для Московської Руси заволодіння Україною означало вхід у світ великих потуг. Без України, з її вищим ступенем цивілізації, її безмежними багатствами, без українських кадрів, які перейшли на службу Петербурзької імперії, Росія була б засуджена залишитися чимсь вроді замороженої в льодах Канади, без великої міжнародної ролі. Ще досі Союз ССР може уявити собі втрату Центральної Азії, Кавказу, Балтики, — він зберіг би статус великої потуги. Але коли б Україна відлучилася, Союз знав би втрату надвог. Це для того, щоб зберегти для себе Україну, петербурзькі імператори анексували Польщу.

Коли 1917 року Російська імперія завалилася, Україна негайно відірвала свою незалежність. Але ще більше, як у XVII столітті вона не була в силі її зберегти і совєтські армії окупували її в 1920 році. Цього разу на те, щоб зламати опір нації, совєтська влада вхопилася великих заходів. Головним був голод. В урожайній країні це вимагало особливої енергії і Сталінові її не забракло. Уважало, що 7 мільйонів українців згинуть з голоду, зорганізованого в 1932-33 роках. Одні шоста народу. Цей геноцид був так добре замаскований, що ще досі західні історичні свідомості не здобулися його зареєструвати. Нацистська окупація була теж жахлива, а совєтське визволення від неї не менше.

Чи після цих ударів довбне Україна ще живе? Її еліти були систематично знищені. Її мова прогнана з Харкова, з Києва, з головних міст і обмежена в її існуванні як мова селян і дрібних урядовців. А проте, Україна пам'ятає, що вона була вільною, що вона належить більшим правом чим Росія до європейської цивілізації. Уніятська Церква, знищена Сталіном і прислана силою до православія, далі живе потаємно. Але найкращим свідком національної живучості є факт, що компартія України, вивірив Москві її інструмент русифікації, постійно українське і тому треба її періодично винищувати.

З двох причин Україна є актуальною: Горбачов відновлює централізацію і знищує локальні машини в усій імперії, з винятком України. Він почав атаку на Щербинського, який веде цю

(Закінчення на стор. 4-й)

творила та бачила тамтешні древні пам'ятки, тоді зовсім інакше реструєте це все в своїй уяві.

При цій нагоді варто сказати, що овочеві вина її власного виробу дуже смакують. Виходить, що вона і під цим поглядом не абияк майстрина.

Є деякі, що минають її хату, мовляв, висококваліфікована мисткиня, то і високі ціни на її картини. Із власного досвіду знаю, що ціни на її картини дуже помірковані, а коли рідшесть на неоправдану картину, то її ціна ще більш приступна, так, що навіть людина з мізерними матеріальними засобами, може дозволити собі на картину Людмили Морозової.

Прошмаємо із мисткинею, бо треба поволі лагодитись „у своєся", ввечері це хочеться піти на концерт Оленки Геймюр, а завтра безпосередньо перед від'їздом слід обов'язково відвідати мистця Ярослава Вижницького.

Закінчення буде.

ЗАКЛИК

У СПРАВІ ДОКУМЕНТАЦІЇ ТИСЯЧОЛІТТЯ

Чим більше ми наближаємося до дати святкування Тисячоліття Хрищення Русі-України, тим частіше з'являються у пресі, журналі та книжкових матеріалах, пов'язані з цим унікальним ювілеєм. На прохання Владимира Михайла Гринчишина я погодився бути офіційним архіварем і бібліографом Тисячоліття і дотепер приробирав багато даних про нього, завідав відповідну картотеку тощо. На жаль, багато видавництва не відгукнулося на заклики і пригадки Владимира Гринчишина, а до сьогодні не одержав ні одного числа "Патріархату", "Вістей з Риму", "Українського Православного Слова" та інших поважних видань, що, очевидно, утруднює мою і так нелегку працю і не дозволяє мені довести її до кінця так, як хотілось би. Тому останній раз прошу наші видавництва, світські й церковні усіх деномінацій, переслати мені свої публікації на адресу: Dr. Joseph V. Krawczeniuk, 545 South Franklin St., Wilkes-Barre, Pa. 128702.

Новий регіональний збірник

Наш рідний край — Зборівщина — над Берегами Серету, Стрипи, Золотої Липи, Комітет Зборівщини, 1985 р., 1036 ст. \$0 дол.

Завдяки великому вкладові праці вмілого і досвідченого головного редактора Богдана Гогошова, збірник "Зборівщина" з'явився як солідне і вартісне видання. Вже сам зовнішній вигляд робить приємне враження, а далі високоякісний папір, добре переведена коректа (відносно мало друкарських помилок) і багато чітких знімків посилюють це перше враження. Якщо йдеться про зміст, то матеріяли можна поділити на дві нерівні частини. Одна з них має типовий характер інших регіональних збірників, тобто вона стосується в першу чергу самого міста Зборова та Зборівського повіту. Та більша частина обіймає такі речі, як географічний нарис І. Теслі про Зборівщину в часі Першої світової війни і Визвольних Змагань Миколи Андрусяка.

Хоч Зборів був і залишався малим містом, не до порівняння з більшими галицькими містами як Станіславів, Перемишль і Тернопіль чи навіть з такими сусідніми містами як Бережани і Золочів, то все таки він був осередком повіту і осідком установ, що розтагували свою діяльність на усі села і містечка. Тут належали філії "Просвіти", "Рідної Школи", повітовий союз Кооператив, "Сільський Господар", "Союз Українок", товариство молоді "Сокіл" і "Пласт". Про це пишуть компетентно діяти, які брали участь в тих товариствах і установах.

Подібно про села і містечка пишуть їхні колишні мешканці, зокрема цікаві спогади тих авторів, які ціле своє життя або його частину пробили в Зборові чи Зборівщині. На окрему увагу заслуговують статті про визначних діячів Зборівщини, або людей крайового масштабу, що народилися в Зборівщині. Згадаймо б тільки митрополита Богачевського, Романа Купчинського, Милеу-Рудницьку, Кирила Трильовського, Романа Завадовича, Григорія Маланчука, Миколу Кузьмина і т.д.

Натомість відносно мало місця посвятили побуту, звичаям і традиціям Зборівської землі. Друга (менша) частина має перший тематичний засяг і в більшій мірі може зацікавити читача, не зв'язаного зі Зборівщиною. Тут належить згадати Василя Мудрого: "Шляхом віків до Листопадового Зриву 1918 р." та І. Теслі: "Галичина під польською, німецькою і російською окупаціями". Окремі місця займають дві статті відомого історика І. Крип'якевича, а саме: "З історії Зборова до початку XIX ст." і "Богдан Хмельницький і Москва" та Т. Мацькова, "Зборівський договір у світлі німецької і англійської преси з 1649 року". Дуже цікавим є, зокрема, опис Зборівської битви Крип'якевича. Та битва і Зборівський договір зробили Зборів знаменитим в історії Європи, а переможні козацькі полки покрилися безсмертною славою.

Р. Борковський

Доктор

Александр Кулішенко, M.D.

ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ

Офіс відкрито в середу, вівторок і в інші дні.

(201) 613-9155

495 Ryders Lane, East Brunswick, N.J.

Скористайтеся з виймово доброї нагоди! ПРИЙМАЄТЬСЯ

ОГОЛОШЕННЯ до Календаря УНСоюзу на 1988-ий рік
який цього року виходить накладом 15 тисяч примірників.

Цим Ви зможете познайомити весь український загаль за Вашою установою, Вашою професійною обслугою, чи Вашим підприємством.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

Одна сторінка	\$90.00
Пів сторінки	50.00
Чверть сторінки	33.00
Одна восьма сторінки	20.00

Замовлення і належність проситися надсилати найдалше до 30-го вересня 1987 р. до:

СВОБОДА

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР В ЧИКАГО, ПРИСВЯЧЕНИЙ В. ГРЕНДЖІ-ДОНСЬКОМУ

Щоб належно відзначити 90-ліття з дня народження Василя Гренджі-Донського, найвишнього поета і письменника Закарпатської України, правління Літературного фонду ім. Івана Франка в Чикаго вирішило присвятити йому окремий літературний вечір, щоб наша чикагська громада могла краще ознайомитися з його літературною спадщиною.

Василь Гренджі-Донський — перший український письменник Срібної Землі, що почав писати рідною українською мовою, на яку згодом перейшли в 30-их роках всі поети і письменники Закарпаття. Сам він сиріткою в неспокійному селі Волово (сьогодні Міжгір'я) на Верховині, виховувався серед чудової природи карпатських полонин, де вже з раннього дитинства улюблений батько вносив в нього любов до рідного народу та його традицій, народних переказів, казок та легенд і милозвучні пісні. Йому було заведене три роки, коли батько почав брати його зі собою далеко в гори на ціле літо, і там під голім небом ріс малий Василь, прислухуючись до співу щепеливої пташки та веселого співу батька, шуму трав і гірських ялинок, шелесту гірських струмків і потічків та оповідань про таємничі чар лісів.

Краса природи залишила в душі майбутнього письменника свої незатерті сліди, бо вже тут, на її лоні, почала розвиватися його творча фантазія, яка пізніше розпалася своїми могутніми крилами і дозволила перенести на папір всі поетові ранні і пізніші переживання, з яких згодом виникло багато томів літературної спадщини великого письменника Закарпаття.

Якось влітку минулого року на українській науковій конференції у Шампейні, Урбан, нам пощастило завітати до Зіркою Гренджі-Донської, від якої ми багато довідалися про її славного батька, а також про її велику до нього любов, яка спонукала її до впорядкування і видання всіх його творів. Ми вирішили бити запитання до проф. Адама Антоновича, голови правління Літературного фонду ім. Івана Франка в Чикаго, який з захопленням прийняв наш запит.

Вірші В. Гренджі-Донського для дітей відзначаються не тільки простотою вислову і форми. Вони в першу чергу найбільш вартісні незрівнянними зображеннями прекрасної карпатської природи.

Мелодичність його віршів прямо аж проситься, щоб їх співати. І ми звернулися до нашого добре знаного з чудових композицій для дітей д-ра Володимира Касараби, щоб скомпонував кілька мелодій до поетових віршів, на що д-р В. Касараба дуже радо погодився, і в блискавичному темпі віддав нам готові твори, які напевне зачистяться до шедеврів дитячих пісень, яких їм будуть залюбки співати. В міжчасі ми звернулися до всіх наших шкіл, щоб дали нам збірник дітей, які візьмуть участь у літературному вечорі. Тому що в Чикаго перебуває тимчасово диригент Паризького церковного хору Віра Дратвінська, ми запросили її на диригента дитячого хору, щоб і в нас могла щось корисного зробити для громади. І тут ми мали успіх, бо на протязі за кілька днів надійшли

літери вивчили аж чотири пісні. Акомпанював сам д-р В. Касараба. Опикунами хору були дві добрі мамки: Люба Калін і Ольга Яцик. Вони доконали всіх зусиль, щоб допомогти в усіх організаційних справах. Діти не тільки чудово співали, але й вивчили вірші і підготували музичні точки. Василь Гренджі-Донський заговорив до них "рідною мовою".

До участі в програмі ми запросили найкращих мистців живої слова: Рому Турянську, що є довголітньою секретаркою і душею Літературного фонду, Дмитра Грушецького і новоприбулу з Гуцульщини Василю Скрибу. Словом про Закарпаття і прояви культурного життя поділися з нами о. Степан Жечух, настоятель катедрі св. Володимира, що також недавно попросив Срібну Землю. Для доповнення програми вечора Василь Мудрий приготував маленьку філієтестичну виставку, що відносилася до Карпатської України. Тут була мапа, марки, першодруків з засідання першого союзу Карпатської України та коверти зі святкування 45-ліття проголошення її незалежності.

Літературний вечір відкриває голова правління Літературного фонду ім. І. Франка в Чикаго проф. Адам Антонович, вітаючи всіх присутніх на залі, а зокрема доно до письменника Зіркою і її сина Марка. "Минуло 48 літ від часу потужного зриву Карпатської України до самостійного життя", — сказав проф. Антонович і в коротких словах розповів про деякі події з визвольних змагань Срібної Землі. На цьому історичному тлі він накреслює силуєту поета В. Гренджі-Донського, як політичного учасника державного будівництва в Закарпатській Україні, за що письменник не раз зазнавав ув'язнення, знущань і тортури з сторони мадярів. На Літературному вечорі був присутній наочний свідок тих знущань, 90-літній сотник Антін Кушницький, що перебував з В. Гренджі-Донським у тому самому концтаборі в Варюлапоші. Також сильно пошкоджений мадярами Дмитро Грушецький і Дмитро Гандзюк з Надвірної, що ледве врятувався перед мадярами. При сутнім на залі був також Дмитро Гулич з Лемківщини, що зазнав великих знущань у мадярському полоні. За президіальним столом сидів представник армії УНР майор Микола Личик.

І враз словами поета заговорив зі сцени мистець живою мовою Дмитро Грушецький, що рецитував поему про "Терор, розстріли і нечуване катовання". І вся зала аж похолола від жахливих слів, що описували не людські знущання мадярів над нашим народом. Коли Д. Грушецький скінчив читати, вся зала заспівала пісню "Коли ви вмирили, вам двояни не трали". В цей спосіб присутні віддали честь всім поляглим і закатованим у Карпатській Україні на чолі з її президентом Августиним Волошином.

Дальше ведення програми проф. А. Антонович до

ручав Олександрі Мудрій, яка ще раз тепло привітала Зірку і її сина Марка, як рівногостю з далекого Клівленду д-р Оленку Шанко, що довідавшись про наш вечір прибула до нас. Вона ж бо досліджує творчість цього барда Закарпатської України. Відтак О. Мудра заповіла, що збирається відкрити велику поетову скриню заповнену писаними творами і дитячими скарбами. І знову вся зала заслухалася в чарівні слова поема, яка розповідає про Русалку, що в місячну ніч шукає ключів до Срібної Землі.

У цій поемі поет виразно виражає своє життєве кредо: коби тільки воля, буде й доля. Здається, що кращого введення не можна було і придумати. І тепер вже поспішали мов з рукава окремі точки програми, виконані нашими дітьми. Першою з них був "Заспів" в виконанні Слава Біланчича. Мов би у відгук на слова "Заспів" забили веселі звуки "Коломийки" В. Безкоровайного у виконанні Ліліяни Калін. Тепер на сцені з'явилася декламація "Верховина — рідна мати" у виконанні Янки Жечух, Валі Дудич, Каліни Прощик і Лесі Кукульської. Їхня щира декламація показала нам всю красу Верховини і закликає, щоб ніколи про неї не забувати. Звучать акорди добре знаної нам народної пісні "Лав козак за Дунай" в виконанні Христини Яцик і Стефана Павлюшин, що грали на чотирьох руках. Згодом з'явився на сцені дві дівчинки, що з великим відчуттям виконали вірш "Розмова Тися з Дунаєм". І поспіш розмова двох рідних, які розкажуть про своє походження і приналежність. Тися має свою країну, Закарпаття, а Дунай її не має, хоча пливе через багато країн. У ролі Тися виступила Христія Яцик, у ролі Дунаю — Ліліяна Калін. Відтак Христія Яцик виконала на фортепіані прекрасну "Сонатну" Френка Лайаса. Чар "Сонатни" в виконанні молоденької піаністки переніс нас далеко в гори, що мріють в сяйві срібного місяченька...

Вірш "В хаті мерзнуть руки" відкривав Данило Прийма, що в своєму білому з вишивкою вбранні начебто персоналізував автора В. Гренджі-Донського. Після його декламації на сцені з'явився дитячий хор (діти репрезентували всі наші чикагські школи українознавства), і під диригентурою Віри Дратвінської виконав чотири прекрасні пісні, до яких музику написав д-р В. Касараба. Сам композитор акомпанював.

Дочка великого поета пани Зірка, з вологими від зворушення очима слідувала за кожнією точкою програми і усміхалася до свого вимріяного щастя. Це ж бо вперше в нашому Чикаго вона була учасницею літературного вечора свого батька, дарма, що поетові справляли їх давніше, з нагоди його минулих ювілеїв. Та тоді ділих їх... океан. Описує вона підійшла до мікрофону і розпочала свою розповідь. Спершу про його дитячі роки, невідраду юність, життєві і творчі шляхи та...

хити... казку свого життя до перших 18 років. Це він зробив з неіпалку патріотку з виплеканими високими національними ідеалами. Його палаючі вогнем поезії захоплювали всю тодішню молодь Закарпаття, бо вони підсилювали її патріотизм. Та від неї, своєї Зірки, чи не вимагав він ще більше? І про це довідався ми більше, слухаючи мистецького читання Рому Турянської, яка прочитала поему "Мой донець".

Закли Рома Турянська докінчила читати поему, під враженням поетових слів і її потягачо-зворушливої інтерпретації, ми всі ще раз усвідомили собі унікальність нашого сьогоденного вечора, де ми зазналися не тільки з творчістю В. Гренджі-Донського, що написав цю поему ще 22-го березня 1939 року, але і з його незвичайного донесення, що не тільки поступав згідно з батьковим заповітом, а ще продовжує бути його "зіркою".

А ще перед тим Василя Скрибу продеклямувала поему "Розділили Україну поміж ворогів". Сильну віру поета в перемогу правди над злом і у відраження Закарпатської України частинно зламало ув'язнення в концентраційному таборі в Варюлапоші. Він переніс з родиною до Братислави, та його початкові роки були позначені великим песимізмом. До тих літ належить вірш "В мойй душі самі конфлікти", який надзвичайно добре відчитав Д. Грушецький. Після закінчення всіх названих точок програми була ще несподіванка. На сцені з'явилася з гарною китицею квітів Русланка Завадович, вчука письменника Романа Завадовича, і продеклямувала вірш присвячений Зірці Гренджі-Донській.

Вірш для В. Дратвінської продеклямувала Таїса Горалевська, а для д-ра Касараби — Наталка Кукуруза. Вони також дістали чудові квіти, як і О. Мудра. На закінчення цього чудового незабутнього вечора його господар проф. А. Антонович склав щирі і глибокі подяку всім, хто чимнебув причинився до успіху. Для них всіх Зірка Гренджі-Донська вигодувала чудового листа.

Олександра Мудра

Сумні роковини

Родина, друзі і знайомі відзначили сумні і боліючі 31-ші роковини з дня відходу у вічність бл. п. Григорія Іваненка.

Народився Г. Іваненко у Харкові. Тяжкі випробування випали на його долю. Ще з дитинства переживав багато страждань: штучний голод, викликаний Москвою, тяжкі роботи, хвороби. Та Бог дав йому сили пережити всі злигодні і щасливо продістався з родиною у вільну країну Америку. Тут він працював механіком, згодом купив хату, умови життя стали нормальними. Тільки 6 жовтня 1956 року, на 38-му році життя, Григорій Іваненко відійшов у вічність.

Бл. п. Г. Іваненко залишив у смутку ближчу родину в Америці і дальшу в Україні.

Покійний був прикладним християнином і до останньої хвилини свого життя відвідував українську православну церкву, був добрим чоловіком для дружини, батьком, швагrom. Він мріяв про кращу долю для своєї поновленої Батьківщини України і хотів бачити її вільною.

Похований св. п. Г. Іваненко в Чикаго.

Родина

У ВАШІНГТОНІ В НЕДІЛЮ, 9-го серпня ц.р., спікер Палати Репрезентантів Джим Райт сказав, що суперечку на тему участі нікарагуанських повстанців у мирних переговорах буде можна погодити тільки тоді як повстанці на цих переговорах представитиме якась третя безстороння група. Він теж заявив, що провідники Нікарагуа дали згоду на участь третьої безсторонньої групи.

КЕРІВНИКИ КОНГРЕСОВОЇ КОМІСІЇ в справах простірної технології та біля 200 їхніх співробітників внесли законопроект, який дозволить на створення мультибілового дослідного центру, за конструкцію якого на своєму терені змагається 30 шт.ів. "Це найбільший державний проєкт в історії ЗСА", — заявив голова комісії Роберт Ров, демократ з Нью Джерсі, у п'ятницю 7-го серпня ц.р.

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
нашої Маджорної
ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУСИ

бл. п.

Анни Чорної-Креховець

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

у вівторок, 18-го серпня 1987 р. о год. 8-й ранку
в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.

Про молитви за душу Покійної просять горем прибиті:

Горем прибиті:

муж — ПЕТРО

сини — ЄВГЕН з родиною

Ближче і дальша Родина в Україні і Америці

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в четвер, 30-го липня 1987 р. по догрітій і тяжкій недугі
відійшов у Вічність в Торонто, Канада

бл. п. мгр

ПЕТРО ЧОРНИЙ

народжений у Львові 28-го липня 1911 р.

Покійний залишив у глибокому смутку:
брата — ВОЛОДИМИРА з родиною в Польщі
і сестру — ОЛЬГУ з родиною в Україні
ВІЧНА ЇМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПОХОРОН відбудеться 4-го серпня 1987 р. в Торонто, Канада.

ПРИЯТЕЛІ ПОКІЙНОГО.

Ділимося сумною вісткою, що дня 10-го серпня 1987 р.
відійшла у Вічність

мгр філософії Краківського Університету

бл. п.

АННА КОБРИНСЬКА

ПАНАХИДИ у вівторок і середу, 11 і 12-го серпня 1987 р.
о год. 7-й веч. в похоронному заведенні Петра Ярем при
129 Схід 7-ма вул., Нью Йорк, Н. Й.

ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ відбудуться в четвер, 13-го
серпня 1987 р. в церкві св. Юра в Нью Йорку о год. 9-й ранком,
а відтак Тіліні Останки будуть перевезені на український православний цвинтар св. Андрія Первозваного на
Св.т. Банд Брук, Н. Дж.

В глибокому смутку:
Братова — МАРІЯ КОБРИНСЬКА
та ближче і дальша Родина

Український Американський Спортовий Осередок „Тризуб“ у Філадельфії, Па.

В глибокому смутку повідомляємо Українську Громаду і симпатизувачів українського спорту, що дня 2-го серпня 1987 р. несподівано відійшов у Вічність невіджигуваний кол. змуги
СТ „Проміс“ — Станіслав, кол. довголітній голова УСО „Тризуб“ — Філадельфія, член Управл. книговод та жертвений Добродій українського спорту

сл. п.

Стефан Бриндзей

народжений 1-го березня 1907 року у Станіславові,
Галичина.

ПАНАХИДА відбудеться 6-го серпня 1987 р. в похоронному
заведенні М. Насевича, а ПОХОРОН з церкви Царя Хри-
ста на цвинтарі св. Марії у Філадельфії.

Сестри п-ні Марії Куземської з Родиною висловлюємо
найглибше співчуття.
ВІЧНА ЇМУ ПАМ'ЯТЬ!

Померши, замість квітів на могилу, просимо складати на
УСО „Тризуб“. Адреса: Ukrainian American Sport Center
„Tryzub“, 4832 N. Broad Street, Philadelphia, Pa. 19141.

ПРОГРАМА ДНЯ:

- Піднесення прапора, год. 1:30 по пол.
- Посвячення павільйону збудованого на „Тризубів-ці“, коштом УНСоюзу — год. 2-га по пол.
- Гуцульські танці — український гуцульський танцювальний ансамбль „Черемош“ в Філадельфії
- Відзначення Заслужених Союзців
- ЗАБАВА при звуках оркестру „КАРПАТИ“
- Цініти вишари для гостей
- Весь час буде чинний буфет з добірними українськими стравами та холодними напінками

23-го серпня 1987 року

Посілість УСОсередку

„Тризуб“

при дорогах: Канті Лайн і Ловер Стейт Роад

Горшам, Па.

Окружний Комітет УНСоюзу Філадельфійської Округи

впаштвує

Союзний День-Пікнік

Початок о год. 1:30 по полудні

До участі запрошуються все Українське Громадянство, Члени Союзу м. Філадельфії та всі докопичні місцевості із сусідніх штатів Нью Джерсі, Делавар, Меріленд і Нью Йорк.

СОЮЗІВКА

пошукує додатково

РОБІТНИКІВ до ПРАЦІ

з огляду на те, що деякі студенти мусять залишити працю, бо починають школу.

Пишіть або телефонуйте:

Soyuzivka UNA Estate

Foordmore Road, Kerhonkson, N.Y. 12446
(914) 626-5641

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Раконого, ст., подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановані такі турніри:

8-9-го серпня — Подвійні гри
5-7-го вересня — Крайові чемпіонати УСЦАК
19-20-го вересня — Запрошений УНС
26-27-го вересня — Подвійні гри Пласт
10-11-го жовтня — КЛК.Український Народний Союз
пошукує досвідчених

АГЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ЗАГАЛЬНИХ
АГЕНТІВ-ПРОДАВЦІВзі знанням української і англійської мов на околиці
Чикаго, Нью Йорк, Торонто, Філадельфія, північного Нью Йорку і Нової Англії
з метою розбудувати і керувати мережами агентів-продавців в тих округах.

- Впроваджуючі інформації
- Патня у формі позички
- Відсотки від комісійного
- Всі бенефіти

Звертатись до:

H.P. Floyd, National Sales Director
Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Найкращий дарунок

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ —
НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

ПОДБАЙТЕ.

щоби в кожній публічній бібліотеці була
повна і стиска двотомова

Енциклопедія України

В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

UKRAINE
A CONCISE
ENCYCLOPEDIA

ЦІНА:

Том I \$ 75.00
Том II \$ 85.00
Кто замовить ОБА ТОМИ платить \$140.00

включно з пересилкою

Замовлення і належність ТІЛЬКИ ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ
ПЕРЕКАЗАМИ (М.О.) сплатиUKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302Комітет Оборони Української Спадщини
таГоловний Екзекутивний Комітет
Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВУ

на його працю та акції для

1. Поширення правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати тільки чеками, або поштовими переказами (не готівкою) на:

Ukrainian Heritage Defense Fund

c/o Ukrainian National Association

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із вивченням виразом цього заклик

Просимо подати суму пожертви своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви \$

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість _____ стейт _____ поштовий код _____

БІЛЬШІСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ коледжів та університетів почали змінювати свої програми та планувати перевірку, як і скільки знання дістають їхні студенти. Ілейн Ель-Кавас, заступниця президента для аналіз і дослідів при Американській раді освіти, заявила, що нині наукові установи Америки ставляться уважно до змін, про які найбільше заговорили губернатори стейтів, зокрема губернатор Джон Ашкрофт з Мізурі, як теж і декілька видатних виховників. Вони гостро критикували рівень знання студентів та програми, що є надто загальні.

З ВАШІНГТОНУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що Американська психіатрична асоціація без розголосу старастає вислати делегацію до Советського Союзу для перевірки пацієнтів в „психушках“, що згідно з їхніми твердженнями, сидять там з політичних причин. Ця подорож, якщо Москва дозволить, становитиме новий спосіб обміну між американськими і советськими психіатрами.

З ТАЛАГАССІ, столиці стейту Флориди, подали, що цей стейт веде перед у смертних випадках роверистів у пропору до кількості населення, і це вже восьмий рік підряд. Пошкодження голови є у 75 відсотках цих випадків, але можна було б половини з них запобігти, якщо б жертви були мали шоломи, сказав Дан Бірді, координатор роверистів при стейтовому департаменті транспорту.

У ЛІКАРНІ МІСТА Фалл Рівер стейту Массачусетс, у відділі інтенсивного догляду, провів свої 81-ші уродини легендарний режисер 40 фільмів джан Густон. Не зважаючи на свою хворобу Густон активно цікавився продукцією нового фільму з поблизуком Ньюпорту, Ровд Айленд, якого співавтором і продюсером він є а режисером є його син Данні.

НАЙСТАРША КРАЙОВА організація негрівських лікарів на своїй річній конференції в Нью Орлінс, Ка., одобрива обов'язкову перевірку на хворобу АІДС всіх тих, що жертвують кров'ю і органами, рекрутів до війська та іммігрантів. Однак не погодилися вони на таку перевірку всіх шпитальних пацієнтів та шлюбних апікантів.

М. О'Коннор...

(Закінчення зі стор. 1)

точно розглянені оборонця-ми, а Отто Горн, що в Треблінці був медиком був по-лікавши прокуратурою до свідчення в Берліні і перепитуваний О'Коннором. Ані Й. Шефтель, ані Дж. Гілл не були при тому присутні.

В додатку до тих свідків М. О'Коннор приготував велику кількість документів і доказів зв'язаних з ідентифікацією І. Дем'янка. Тому, що Й. Шефтель не хотів від довшого часу координувати працю оборонців, на думку М. О'Коннора він зовсім не є приготува-ний перебрати оборону в теперішній стадії процесу, а Дж. Гілл перебував на терені ЗСА і також не мав можливості підготуватися до оборони.

М. О'Коннор вважає, що Шефтель переконував дружини Дем'янка, що він може виграти справу на підставі браку переконуючих доказів вини і що Дем'янка не може видалити з Ізраїлю до СССР.

На закінчення свого листа адвокат М. О'Коннор заявив, що він подивляється оскільки оскарженого до своєї родини і що він вже не може нічого більше для Дем'янка зробити. Вкінці М. О'Коннор дякує членам за їх професійну куртуазію,

знання і справедливості, що можна було відчувати в усіх фазах суду.

В далішому „Джерусалем Пост“ цитує із іншого ізраїльського часопису дискусію оборонця Й. Шефтеля із суддями Левіном і Дарією Дорнер, який Шефтель надаремно домагався відкладення процесу, щоб підготуватися краще до оборони. Судді не хотіли ніяк не погодитися, закидаючи Й. Шефтеля, що це його недотримання, коли він не підготувався відповідно до оборони, перебіраючи тепер в ній провід.

„Українське...“

(Закінчення зі ст. 2)

країну від 18 років. Це великий кусень, але він цього доб'ється. З другого боку, Папа бажав би прийти до Києва святкувати тисячоліття християнства „Руси“, тобто України. Ця візита може пригадати цій землі, що вона не завжди була в орбіті Москви. Як Папа і як поляк, Іван Павло II не може принести потіхи з'єднанням з Римом, які вже так довго переживають найжорстокіше переслідування. Але чи поїде він до Києва? А якщо не зможе туди поїхати, то що варта буде поїздка до Москви?

Переповів С. Гординський

Відзначім 50-ліття Зборівського
комітету в Торонто

Зборівська земля — це колоса нашої дитинства, з якою ми пов'язані на все життя. І що прив'язаність ми передали частинно нашим нащадкам у книзі, що появилась друком минулого року.

Зборівщина простягається на досить великому просторі поміж трьома ріками, долинами Дністра — Серетом, Стипою і Золотою Липою. Сусідів зі сходу з Тернопільщиною і Збаражчиною, з заходу — з Золочівщиною, з півдня — з Бережанщиною і з півночі — з Бродщиною.

На протязі нашої історії багато подій бачила Зборівська земля. Татарські орди мали три шляхи на нашу землю, т. зв. „Чорний шлях“. У 1453 році напали на Поділля, а що не було охорони — забирали все. Наступний напад відбувся в 1476 році. Міста і села цілковито нищили, а людей забирали в полон — жінок, чоловіків і дітей. Забирали також худобу. Від 1467 до 1519 року за панування Маргелі Грека, хана кримського, українські землі були предметом постійних нападів татар. Напади відбувалися щороку, а то й кілька разів на рік. Таких нападів за сто років (1450-1550) заготовано 86. В одному лише 1575 році татарі забрали в полон з українських земель 35 тисяч чоловіків і жінок, щоб мати невідьників для власних потреб або на продаж на турецьких ринках. Скільки то разів зборівська земля була руйнована і палена, а все ж такі люди, що переховувалися в місцях, куди татарі не мали доступу, поверталися до своїх зруйнованих осель і відбудовувалися на знищеному терені. Немало потерпіла Зборівщина у Першій і Другій світових війнах.

Щоб пов'язати і поінформувати зборівську громаду про наше минуле, сучасне і майбутнє, управа Зборівського комітету на протязі 10 років здійснила закляди до громадянства Зборівщини історика Івана Крип'якевича — „Збирати матеріали для нової історії Зборова, щоб минулими не пропала безслідно“. І цей заклик славного історика став на час заповітом для українського громадянства Зборова і Зборівщини.

Від появи в 1929 році історичної праці пера Івана Крип'якевича минуло понад півстоліття. І цей заклик заповіт славного історика такий по роках мольотом праці здійснився: завдяки Зборівському комітету в Торонто появилась книга про частину нашої України — землю батьків і прадідів наших — про Зборівщину, історично-мемуарний та літературний збірник п. з. „Наш Рідний Край“, над берегами Серету, Стипи і Золотої Липи, завершений під редакцією пок. Богдана Гошовського.

З появою книги в минулому році відбули ми успішно з'їзд колишніх жителів Зборівщини і гостей у дніх 17-го і 18-го травня, на якому всі присутні привітали появу першого тому цінного збірника „Зборівщина“. Видання удостоїлося прихильних рецензій в українській пресі та листів подяки поодиноким громадянам Зборівщини.

Щоб увіковічнити великі діла наших батьків і прадідів та новіших поколінь ми повинні продовжувати працю: писати і друкувати далі ці томи нашої збірника, головним англійською мовою для наступних поколінь. Ця робота вимагає від нас напруження сил і грошових засобів, щоб перед нашими нащадками чесно виконати це зобов'язання. Вся наша праця матиме успіх, коли залишимо по собі цінну історичну книгу чесних змагань і чинів нашого нескореного народу, що жив і працював над берегами наших рідних рік Серету і Золотої Липи, і буде правдивим скарбом, який залишимо нашим нащадкам, бо буде розповідати про правдиве життя українського народу. Така велика мета повинна захоплювати нас до дальшої праці, і ми будемо її чесно і солідно продовжувати, маючи в пам'яті незабутні слова нашої відомої землячки Лесі Лисак-Тивонюк: „Напиши про мою рідну землю, про мою батьківщину, так щоб ти, що там народилася і виростила, могла її ще раз побачити. А ті, які не мали щастя її бачити, могли бодай собі її уявити. Бо хоч би ти з'їхала увесь світ — другої такої країни не знайдеш. Пиши про наймилішу серцю країну дитинства. Країну пільних доріг і нив, сіл і містечок. Пиши про далекий Зборівський повіт... Зборів, що пам'ятає бої Богдана Хмельницького. На зборівських полях дотлівають козацькі кості“. („Стежка додому“).

В 1988 році, 12-го червня, нашим святом обов'язком є відзначити 50-ліття існування Зборівського комітету, і вшанувати тих піонерів-основників, що поклали тривкі основи цього комітету. До відзначення 50-ліття вже відтепер ми повинні підготуватися. Як член комітету, звертаюся до вас, дорогі земляки: не будуйте тим, які мають засаду „Моя хата скраю“, а спільно і дружно приступім до завершення великого діла.

Володимир Локоть

БУЛЛІ, А НЕ БУДІВЛІ

У статті Романа С. Голіа-та п. з. „Східна політика Ватикану“ („Свобода“, ч. 149 з 6-го серпня ц.р.) в передостанньому реченні цієї статті треба читати: „Між 14-ма ілюстраціями читач знаходить копії двох буллів Папи Урбана VIII...“ — Ред.

ПРОПУЩЕННЯ

У дописі про 22-гу Конвенцію УЛТПА (Свобода) з 9-го липня 1987 року слід сказати, що д-р Адріан Кедала виголосив вступне слово, а відтак виголосив реферат про економічні проблеми в медичній практиці, а д-р Мирон Войтович доповів про застосування флюороскопії в перкутанній гастростомії. У листі привітів є пропущено прізвище голови Українського Об'єднання Лікарів і Голови Української Харитативної Служби в Німеччині д-ра М. Іваніцького.

Любов Колесня

ДЗЕРКАЛА

НОВЕЛІ

Ціна \$13.00 з пересилкою
Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 6% стейтського податку
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ НЕБЕЛЮК, член УНС Від. 214-го Т-ва УСВТ „Ч. Січ“ в Ньюарку, Н.Дж., помер 20-го червня 1987 р. на 79-му році життя. Нар. 1908 року в Делатті, Україна. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку сина Ярослава, дочку Дарію з мужем і внуку Христину. Похорон відбувся 24-го червня 1987 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

О. Твардовський, заст. секр.

ВОЛОДИМИР ПІГУТ, член УНС Від. 221-го ім. св. Стефана в Чикаго, Іл., помер 2-го липня 1987 року на 89-му році життя. Нар. 1898 року у смутку дружини Марію, синів Зенона і Володимира, невісток Христину і Александру, внука Александра і Мирона, внука Андрія і Миколи та близьку і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая в Парк Радж, Іл.
Вічна Йому Пам'ять!

В. Карачевський, секр.

МИХАЙЛО ВАПОВСЬКИЙ, член УНС Від. 261-го Т-ва „Україна“ у Вільямстауна, Н.Дж., помер 9-го липня 1987 року на 68-му році життя. Нар. 2-го вересня 1920 року в селі Храплич, повіт Перемишль, Зах. Україна. Залишив у смутку дружини Євдокію, сина Стефана і дочку Анну і двоє внуки Роман і Андрія. Похорон відбувся 13-го липня 1987 року на цвинтарі св. Петра і Павла у Вільямстауна, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

Петро Аркотин, секр.

ПАВЛО СЕНКІВ, член УНС Від. 175-го ім. св. Миколая в Дітроїті, Мич., помер 30-го червня 1987 року на 76-му році життя. Нар. 1911 року в селі Котузі, Підгайці, Україна. Членом УНС став 1960 року. Залишив у смутку дружини Марію, доньку Віру з мужем та двоє внуки; дві сестри Анну та Євгенію та дальшу і близьку родину. Похорон відбувся 3-го липня 1987 року на цвинтарі св. Ядвіги в Дітроїті, Мич.
Вічна Йому Пам'ять!

Ярослав Базюк, секр.

ФРЕНСИС ДАЦКІВ, член УНС Від. 174-го Т-ва Пласт в Дітроїті, Мич., померла 20-го червня 1987 року на 54-му році життя. Нар. 1933 року в Шкотії, Англія. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку мужа Зіновія, синів — Юрія з дружиною, Романа і Ігора, сестру Дарію і близьку і дальшу родину в Шкотії. Похорон відбувся 23-го червня 1987 року на цвинтарі Воскресіння в Клінтоні, Мич.
Вічна Йому Пам'ять!

Атанас Слюсарчук, секр.

• SERVICE •
ORCHESTRA
ВЕСЕЛІ НОЧІ
P.O. Box 297, Liverpool, N.Y. 13088
Michael, (315) 468-0088
Walt, (315) 487-5854

• НА ПРОДАЖ •

HUCULKA
Icon & Souvenir's Distribution
2860 Buhr Ave. #2R
Bronx, N.Y. 10461
Tel: (212) 931-1579 after 6 p.m.
Представителі і гуртки різного ви-
значення: блонди, для дітей і
дорослих.

• РІЗНЕ •

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку св. Духа в Гемптонбур-гу та інших
ВІДОМА СОПІДНА
ФІРМА
Cypress Hills
Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР
БІЛЯНСЬКИЙ.
К. М. КАРДОВИЧ
О. ПОВАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в субо-
ту включно, від 9 до 5 по пол. в
неділю від 10 до 4 по пол.
На бажання і для вигоди клієн-
тів радо заведемо до Вашого
дому з проєктами й порадами.ВАСИЛЬ СЕМЕГЕН, член УНС Від. 175-го ім. св. Миколая в Дітроїті, Мич., померла 83-му році життя. Нар. 1903 року на Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку сина Микола і дочку в Україні, брата Ляріа в Америці, брата Микола дочку Івану з родиною, як різног ді братів — Марію і Степанію, в Канаді та близьку і дальшу родину. Похорон відбувся 30-го червня 1987 року на цвинтарі св. Гробу в Дітроїті, Мич.
Вічна Йому Пам'ять!

Ярослав Базюк, секр.

СТЕЛЛА СТЕЛІМАХ, член УНС Від. 287-го Т-ва „Сини України“ в Джерсі Сіті, Н.Дж., померла 23-го червня 1987 року на 73-му році життя. Нар. 6-го січня 1913 року в Скернтоні, Па. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку пави Ольгу. Похорон відбувся на Іст Сайд Семетері в Сакраменто, Каліф.
Вічна Йому Пам'ять!

Богдан Ясінський, секр.

АННА ТИХИЙ, член УНС Від. 371-го Т-ва „Запорозька Січ“ в Ньюарку-Ірвінгтоні, Н.Дж., померла 14-го липня 1987 року на 73-му році життя. Нар. 1909 року у Львові, Україна. Членом УНС стала 1965 року. Залишила у смутку сестру Любу Савойку. Похорон відбувся 18-го липня 1987 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

Мирослав Дереш, секр.

ІВАН КОВАЛЬСЬКИЙ, член УНС Від. 147-го ім. св. Михаїла в Аллентаві, Па., помер 18-го липня 1987 року на 72-му році життя. Нар. 10-го червня 1915 року в Галичині. Членом УНС став 1963 року. Залишив у смутку дружини Анну, сина Мирона, доньку Наталку, брата Микола і сестру Мері Грін. Похорон відбувся 21-го липня 1987 року на православному цвинтарі св. Марії у Вайтгол, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Катерина Гуцалюк, секр.

АННА СМІЧЕРКО, член УНС Від. 150-го ім. Михайла Грушевського в Піттсфілді, Масс., померла 18-го червня 1987 року на 62-му році життя. Членом УНС став 1944 року. Залишила у смутку мужа Степі. Похорон відбувся 21-го червня 1987 року в Піттсфілді, Масс.
Вічна Йому Пам'ять!

Лілія Гуда, секр.

АНАСТАЗІЯ ПАНЬКІВ, член УНС Від. 14-го Т-ва Чорно-морська Січ в Ньюарку, Н.Дж., померла 1987 року на 78-му році життя. Членом УНС стала 1949 року. Похорон відбувся 2-го липня 1987 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Отрок, секр.

• FUNERAL DIRECTORS •
PARK COMPANY
26 First Avenue
Tel: (212) 473-3550
СВЕТРИ, ВОЯНИЙ ХУСТИКИ, виш-
ні жінки блонзонки, виш. обрус-
подушки, і т. п., перепиши, різьба
Арці — ДШЕВКО.ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИКЗанимається похоронами
в BRONX BROOKLYN
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORSAIR CONDITIONED
Обслуговує похоронами
в BRONX BROOKLYN
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Також займається похоро-
нами на цвинтарі в Бавнд
Бруку і перенесенням тіл-
них Останків з різних країн
світуUNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222